

ЦЕНТРА ЗА РОМАНСКИ
ЈАЗИЦИ И КУЛТУРИ
ФИЛОЛОГИСКИ ФАКУЛТЕТ
„БЛАЖЕ КОНЕСКИ“
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И
МЕТОДИЈ“

ФРАНЦУСКИОТ ЈАЗИК,
КНИЖЕВНОСТ И КУЛТУРА
ВО ФРАНКОФОНСКИ
КОНТЕКСТ

DÉPARTEMENT DE
LANGUES ET
LITTÉRATURES ROMANES
FACULTÉ DE PHILOGIE
„BLAŽE KONESKI“
UNIVERSITÉ „ST. CYRILLE
ET MÉTHODE“

LANGUE, LITTÉRATURE
ET CULTURE FRANÇAISES
EN CONTEXTE
FRANCOPHONE

во редакција на Звонко Никодиновски

СКОПЈЕ

2012

SKOPJE

2012

LANGUE, LITTÉRATURE ET CULTURE FRANÇAISES
EN CONTEXTE FRANCOPHONE

Actes du Colloque international, Skopje, 12-13 décembre 2011

Comité de rédaction et de lecture

Zvonko Nikodinovski, Université « Sts. Cyrille et Méthode » de Skopje

Nicole Blondeau, Université Paris 8 Vincennes-Saint-Denis

Ion Guțu, Université d'État de Moldova

Jelena Novaković, Université de Belgrade

Mojca Brezar Schlamberger, Université de Ljubljana

Elisaveta Popovska, Université « Sts. Cyrille et Méthode » de Skopje

Rédacteur en chef

Zvonko Nikodinovski

Nous remercions l'Agence universitaire de la Francophonie (AUF)
pour son soutien financier qui nous a permis de publier
les Actes du colloque

TABLE DES MATIÈRES

Zvonko NIKODINOVSKI – Avant-propos.....	3
---	---

LANGUE, DIDACTIQUE ET TRADUCTION

ALEKSOSKA-ČKATROSKA Mirjana

La langue française : une autre manière de faire valoir sa propre langue et sa propre culture au XXI ^e siècle.....	12
---	----

АНДОНОВСКА Христина – ПАЧОВСКИ Вено

Францускиот јазик наспроти македонскиот јазик во корпусот на јазичните структури на ЕУ (од аспект на можност за автоматски превод)	19
--	----

ATANASOV Petar

Le français au Québec.....	34
----------------------------	----

БАВАМОВА Irina

Les prédicats nominaux à verbe <i>faire</i> – approche contrastive franco-macédonienne	39
--	----

BLAŽESKA Ana

Ressources numériques pour les interprètes franco-macédoniens.....	50
--	----

GACOIN-MARKS Florence

Entre France et Russie. Le traitement des éléments autonymiques dans les traductions en langues slaves du <i>Testament français</i> d'Andreï Makine	63
---	----

GUȚU Ion

Variétés du français dans l'expérience didactique moldave	78
---	----

JAKIMOVSKA Svetlana

Les tropes dans la langue juridique et leur traduction du français en macédonien et vice versa	95
--	----

КАСАПОСКА-ЧАДЛОВСКА Милена

Некои преводни еквиваленти на партиципот на презент од француски на македонски јазик	110
--	-----

МИЛЕНА КАСАПОСКА-ЧАДЛОВСКА

Универзитет „Св. Климент Охридски“, Битола

НЕКОИ ПРЕВОДНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПАРТИЦИПОТ НА ПРЕЗЕНТ ОД ФРАНЦУСКИ НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

АПСТРАКТ : Во францускиот јазик, партиципот на презент претставува нелична глаголска форма која нема ознаки за разликување на лице, број и аспект и не ја разликува категоријата време. Друга негова специфичност е двојната, глаголско-придавска функција.

Глаголскиот прилог многу често се јавува како преводен еквивалент за францускиот партицип на презент на македонски јазик, но како можни преводни решенија се среќаваат и да-конструкцијата, декларативната, причинската, временската и релативната зависносложена реченица.

Овој труд има за цел да понуди преглед на дел од преводните еквиваленти на партиципот на презент од француски на македонски јазик врз примери извлечени од француската литература и дневниот печат. Во примерите кои се разгледуваат, партиципот на презент се среќава со различни придавски и глаголски функции.

Клучни зборови : партицип на презент, француски јазик, македонски јазик, преводни еквиваленти

Вовед

Преведувањето претставува еден од традиционалните методи и вештини кои се користат во наставата по странски јазик. Тоа се јавува како неизбежна активност не само при усвојување на лексиката туку и во процесот на објаснување на граматиката на странскиот јазик.

Во текот на работата со студенти кои го изучуваат францускиот јазик можевме да забележиме дека при воведување на нова граматичка категорија првото прашање на студентот секогаш гласи: Како се преведува оваа категорија на македонски јазик?, посебно кога се работи за форма која не се среќава, или барем не под тој назив, во македонскиот јазик. Во случаите кога не постои единствен одговор а, со цел што подобро да се објасни категоријата, потребно е да се понудат неколку еквивалентни структури со кои таа форма може да се преведе на македонски јазик, секако преку одбирање на соодветни примери кои дозволуваат можности за различни преводни варијанти.

Еден таков пример за форма која не постои во македонскиот јазик претставува францускиот партицип на презент кој заедно со инфинитивот и герундивот претставува нелична глаголска форма која не поседува морфолошки обележја за разликување на категориите лице, род и број.

Уште една карактеристика на партиципот претставува и тоа што тој не може да го смести дејството што го опишува во временски контекст. Темпоралната вредност на тоа дејство се добива според глаголот од кој зависи партиципот или многу често и од самиот контекст.

Како илустрација за различните форми со кои партиципот на презент може да биде преведен на македонски јазик ги наведуваме следниве три примери, извлечени од текстови и вежби кои се обработуваат во наставата по стручен француски јазик (1, 2) и во рамки на предметот синтакса на францускиот јазик (3):

(1) *Les premières versions mettant en place ces idées sont apparues à la fin des années 1950.*

(1a) *Првите верзии кои ги спроведоа (преку кои беа спроведени) овие идеи се појавија на крајот на 50-ти години. (наш превод)*

(2) *Le succès met très longtemps à venir pour les premières versions de Windows, l'interface étant graphiquement très peu aboutie.*

(2a) *Успехот на првите верзии на Windows доаѓа по доста долго време затоа што интерфејсот беше графички многу малку развиен.*

(3) *Mais sans m'arrêter je cours, zigzaguant entre les baraques, serrant mes appareils contre ma poitrine.*

(3a) *Но, јас трчам без престан, минувајќи цикцак меѓу бараките, стискајќи ги апаратите на моите гради.*

Во наведените примери, партиципот на презент на македонски јазик е преведен со релативна реченица (1a), причинска реченица (2a) и глаголски прилог (3a). Што се однесува до француските реченици, таму партиципот има функција на врзан епитет (1), предикат со сопствен субјект во партиципна реченица (2) и одделен епитет (3).

Во рамките на оваа статија ќе се обидеме да претставиме различни видови преводни еквиваленти на францускиот партицип на презент на македонски јазик. Иако во поглед на сите функции (глаголски и придавски) на партиципот на презент, според нашите истражувања, најзастапени се глаголскиот прилог и да-конструкцијата како преводни еквиваленти, во ова излагање ќе покажеме дека како можни решенија доста често се среќаваат и некои зависносложени реченици меѓу кои најчеста е причинската реченица. Примерите ќе ги разгледаме во две посебни групи според функцијата на партиципот во речениците. Сметаме дека би било интересно да се понудат примери каде партиципот на презент се јавува со придавска функција (примарна и секундарна) и примери на негова употреба со глаголска функција, односно во апсолутна конструкција (партиципна реченица). Разгледаните примери ќе бидат извлечени од неколку француски романи (Изабела¹, Шагринска кожа²,

¹ *Isabelle*, Gide, A., 1911,

Земја на луѓето³), имајќи предвид дека партиципот на презент е форма која најчесто се среќава во литературниот стил. Наша задача ќе биде да ги исцрпиме сите преводни решенија на партиципот на презент во одбраните примери.

Партиципот на презент во функција на атрибут и епитет и неговите еквиваленти во македонскиот јазик

Иако, за разлика од придавките, партиципот на презент не поседува морфолошки обележја за разликување на род и број, тој сепак може да ги извршува функциите атрибут и епитет кои се карактеристични за придавката. Разгледувањето на атрибутивната функција на партиципот и нејзините еквиваленти на македонски е дотолку поинтересно ако се има предвид дека атрибутот во македонскиот јазик не е примарна функција, туку второстепен реченичен член и најчесто она што се дефинира како атрибут во францускиот јазик одговара на именски дел на глаголско-именски прирок во македонскиот јазик.

Во францускиот јазик партиципот на презент се среќава единствено како атрибут на објект при што врската меѓу партиципот и објектот се остварува преку мал број атрибутивни глаголи кои најчесто опишуваат визуелни дејства или ментални претстави⁴. Како најчест преводен еквивалент на партиципот во оваа функција, во македонскиот јазик се среќава декларативната реченица. Тоа ќе го илустрираме со следните примери:

(1) *J'imagine mon ami trottant doucement à l'aube, et léchant la rosée sur les pierres.*

Како еквивалент на партиципот во овој пример, во македонскиот превод се среќава декларативна дел-реченица со сврзникот *како* кој во македонскиот јазик се јавува, како во овој случај, со глаголи кои именуваат осети:

(1a) *Си го замислувам пријателот како нежно каска в зори и како ја лиже росата врз камењата.*

Втората глаголска форма од францускиот пример би можела исто така да биде преведена и со глаголски прилог, на пример: (1б) *Си го замислувам пријателот како нежно каска во зори лижејќи ја росата од камењата.* По пат на номинализација, во македонскиот превод, дел-речениците можат да се заменат со именка при што би го добиле следниот

² *La peau de chagrin*, Balzac, O. de, 1831.

³ *Terre des homes*, Saint-Exupéry, A. de.

⁴ D. Willems, B. Defrancq. „L'attribut de l'objet et les verbes de perception“, *Langue française*, n.127, стр. 6-20, O. Halmoy, *Le gérondif en français*, Ophrys, 2003, стр. 32-33.

преводен еквивалент: (1в) *Си го замислувам нежното утринско каскање на пријателот и неговото лижење на росата од камењата.*

Декларативна реченица се јавува како еквивалент на партиципот и во следниот пример: (2) *On t'y voyait lançant des boutades de « gavroche »* [...], односно на македонски: (2а) *Те гледавме таму како започнувааш иеги во стилот на „Гаврош“ [...]* Освен декларативната, во овој случај може да се употреби и временска зависносложена реченица со сврзникот додека со што двете дејства се опишуваат како истовремени, односно како дејства кои се одвиваат паралелно: (2б) *Те гледавме таму додека кажувааш иеги како „Гаврош“ [...]*.

Во следниот пример: (3) *Nous l'abandonnâmes furetant partout à la recherche de son briquet*, објектот во однос на кој партиципот има функција на атрибут е претставен преку заменска форма. Како еквивалентна форма на партиципот во овој пример повторно може да се употреби зависната временската дел-реченица на македонски: (3а) *Го напуштивме додека претураше насекаде барајќи ја својата запалка.* Вообичаено, во македонскиот јазик, временските дел-реченици можат да се заменат со глаголски прилог но, во овој случај тој не може да се јави како еквивалент (**Го напуштивме претурајќи...*) заради тоа што во францускиот пример станува збор за различни вршители на дејства. Сметаме дека за овој пример може да се понуди и следната варијанта: (3б) *Кога го напуштивме тој претураше насекаде барајќи ја својата запалка.* Во овој случај личноглаголската форма која е еквивалент на партиципот не е дел од зависната временска дел-реченица, која од своја страна може да се замени со глаголска именка со што добиваме уште една преводна варијанта која во извесна мера сепак семантички малку се оддалечува од оригиналот: (3в) *Го напуштивме при неговото претурање насекаде, во потрага по запалката.*

Во следниот пример, партиципот на презент има функција на одвоен атрибут, кој е одделен од објектот претставен преку именска синтагма:

(4) *Il trouva Colomba assise sur un escabeau, entourée de balles nouvellement fondues, coupant les jets de plomb.* Како можно преводно решение за овој пример нудиме составна реченица со сврзникот и во која партиципот на презент е преведен со личноглаголска форма и во која има поврзување на две истовремени дејства кои се поврзани со заедничка тема: (4а) *Ја затекна Коломба како седи на едно столче, среде излеани куришуми и сече оловни прачиња* или со декларативна дел-реченица како во погорниот пример: (4в) *Ја најде Коломба седната на едно столче, среде излеани куришуми како сече оловни прачиња.*

Во следните неколку примери ќе ги разгледаме можните преводни варијанти на партиципот кога тој е употребен во функција на епитет,

поточно како врзан епитет на субјект (5), одвоен епитет на субјект (6,7,8) и епитет на објект (9,10). Кога има функција на епитет, партиципот опишува некоја суштинска карактеристика, особина и/или дефиниција за субјектот или објектот на кој се однесува. Заради наставката *-ant* се добива впечаток дека тој внесува чувство на тежина и монотонија во исказот но, во исто време нуди и постегнат и посреден израз. Заради тоа со функција на епитет партиципот на презент најчесто се среќава во литературата но, и во новинарскиот и административниот стил. Во примерот:

(5) *Nous voilà relisant notre histoire*, партиципната форма *relisant* се јавува како епитет во однос на субјектот кој е претставен преку заменската синтаagma *nous*.

На македонски, освен со декларативна: (5a) *Еве нè како ја пречитуваме нашата историја*, како еквивалент може да се понуди и глаголскиот прилог (5б) *Еве нè нас, читајќи ја одново нашата историја*

Во следните неколку примери партиципот се јавува со функција на одвоен епитет. За оваа функција, која ние ја разгледуваме избирајќи го називот *одвоен епитет*⁵, во различни граматички постојат и различни именувања: *апозиција*⁶, *одвоена апозиција*⁷, *одвоено дополнение*⁸, но, и *изолиран атрибут* и *партицип во апозиција*.

Оваа употреба на партиципот може да се илустрира со следниот пример за кој едно од можните решенија е глаголскиот прилог: (6) *C'est par un soupirail de la cave que, nous glissant comme des voleurs, nous entrâmes [...]*, но исто така, за да се укаже попрецизно на начинот на кој се врши дејството може да се употреби и начинска реченица со сврзникот *како*, но и со *божем*, *чинии*, *небаре*: (6a) *Влеговме како (небаре, чинии, божем) крадци, преку еден отвор во визбата[...]*.

Во примерот кој следува: (7) *De fait le témoin le vit former avec peine plusieurs caractères; mais, ne sachant pas lire, elle ne put en comprendre le sens*, освен одделен атрибут на субјект, партиципот има функција и на прилошко дополнение односно причинска реченица. Причинско-последичниот однос кој постои во овој пример, на македонски може исто така да се пренесе со причинска реченица, како во примерот: (7a) *Впрочем, сведокот го видел како се мачи да напише неколку букви, но, бидејќи не знаела да чита, не можела да ја разбере смислата*. Истиот ефект се добива и со употреба на глаголски прилог: (7б) *Впрочем,*

⁵ Denis, D. & Sancier-Chateau, A. *Grammaire du français*, p. 349

⁶ Arrivé, M., Gadet, F., Galmiche, A. *La grammaire d'aujourd'hui*, p. 142, Riegel, M. et alii, *Grammaire méthodique du français*, p. 340.

⁷ Wagner, R-L. & Pinchon, J. *Grammaire du français classique et moderne...*

⁸ Le Goffic, P. *Grammaire de la phrase française...*

сведокот го видел како се мачи да напише неколку букви, но, не знаејќи да чита, не можела да ја разбере смислата. Исто така можна е и преводна варијанта со последична реченица при што причината ја сместуваме во главната реченица: (7в) *Впрочем, сведокот го видел како се мачи да напише неколку букви, но, не можела да ја разбере смислата затоа што не знаела да чита.* Доколку се употреби сврзничкиот состав од причина што можеме да добиеме преводен еквивалент и со декларативна реченица.

За примерот кој следува: (8) *Jetant la cigarette qu'il avait laissé éteindre, il se leva pour rentrer dans le salon,* можни се повеќе преводни решенија, како на пример глаголски прилог и временска реченица кои упатуваат во овој случај на последователност на дејствата, при што дејството во зависната (8а) се случува пред дејството на главната: (8а) *Откако ја фрли цигарата која му се изгасна, стана и влезе во салонот* или (8б) *Фрлајќи ја цигарата која му се изгасна, тој стана за да влезе во салонот.* Истиот ефект може да се добие и доколку како преводен еквивалент на партиципот употребиме глаголска именка со предлог, како во следната варијанта: (8в) *По фрлањето на цигарата која му изгасна, тој стана за да влезе во салонот.*

Партиципот на презент во францускиот јазик може да се сретне и со функција на врзан епитет на објект, како во следниот пример: (9) *Il y eut un moment où je me représentai Foedora se réveillant dans mes bras.* И во овој случај декларативната реченица се јавува како најсоодветен преводен еквивалент: (9а) *Во еден момент си ја замислив Федора како се буди во мојата прегратка.* Исто така, сметаме дека би добиле сосема коректно преводно решение и со употреба на придавка во функција на интегриран (9б) или неинтегриран предикативен атрибут (9в), иако на таков начин се добива впечаток дека се одзема динамиката на дејството кое го опишува партиципот: (9б) *Во еден момент си ја замислив Федора будна во мојата прегратка* и (9в) *Во еден момент си ја замислив Федора, будна, во мојата прегратка.*

За да ја прикажеме и можноста релативната реченица, односно релативната замена да се јави како преводно решение односно еквивалент на партиципот на презент, го нудиме следниот пример: (10) *Miss Lydia, dans chacun, croyait voir un bandit, ou bien un fils allant venger la mort de son père[...].* Имено, во овој случај може да се употреби релативна реченица со релативната замена кој или што како релативни сврзувачки зборови: (10а) *Мис Лидија за секого си замислуваше дека е бандит или пак син кој оди да се одмазди за смртта на својот татко[...].* (10б) *Мис Лидија во секого гледаше бандит или син што се одмаздува за смртта за татка си.*

Како што може да се забележи од понудените преводни решенија, декларативната зависносложена реченица и глаголскиот прилог се

среќаваат како најсоодветни еквиваленти на партиципот на презент на македонски јазик кога партиципот има функција на атрибут и епитет во француската реченица. Сепак, иако се поретки, не треба да се занемарат и другите можности (глаголска именка, придавка, составна, начинска, причинска, последична и релативна реченица) кои во некои ситуации би можеле да понудат и поуспешен превод, во согласност и во зависност од контекстот кој најчесто има пресудна улога при изборот на преводната варијанта

Партиципот на презент во апсолутна конструкција

Во примерите кои следуваат партиципот на презент влегува во составот на апсолутна конструкција со сопствен субјект,⁹ при што гради *партиципна реченица* која е граматички релативно независна од главната реченица:

- (1) *Mon piano étant le seul dont elle pût se servir, elle profitait de mes absences pour s'exercer*
- (2) *Enfin, la nuit étant déjà très avancée, et la dernière bouteille de bordeaux finie, le colonel serra de nouveau la main au lieutenant et lui souhaita le bonsoir, [...]*
- (3) *Les moteurs d'alors ne résistant guère, une panne livra Mermoz aux Maures, [...]*
- (4) *La promenade devenant impossible, la conversation de ces dames se faisant de plus en plus insignifiante, j'occupai donc au travail à peu près toutes les heures du jour.*

Во сите примери, партиципот носи самостојна информација во врска со именската група со која се јавува во комбинација. Она што е карактеристично за партиципната реченица е тоа што партиципот на презент може да опишува дејство кое е во различно време од времето употребено во главната реченица.

Што се однесува до еквивалентите на македонски на оваа употреба на партиципот, многу често се среќава причинската дел-реченица, која според нас е и најсоодветен преводен еквивалент, каков што е случајот и со следните примери:

- (1a) *Бидејќи можеше да се служи само со мојот клавир, таа ги искористуваше моите отсуства и вежбаше на него.*
- (2a) *На крајот, бидејќи ноќта беше веќе при крај а шишето бордо веќе испиено, полковникот му ја стегна одново раката на поручникот и му посака добра ноќ, [...]*

⁹ Заради тоа што партиципот е нелична форма, некои лингвисти сметаат дека не може да се работи за субјект туку за *тема* која освен што носи податоци познати од претходниот текст или контекст, не врши никаква друга функција во реченицата (Denis, D. & Sancier-Chateau, A. *Grammaire française*, pp.392-393.)

(3а) Бидејќи тогашните мотори не беа издржливи, некаков дефект го доведе Мермоз до рацете на Маврите; [...].

(4а) Бидејќи не постоеше можност за прошетка, а разговорот на госпоѓите стануваше сè поневажжен, останував на работа речиси целиот ден.

Причинската реченица се јавува како преводно решение затоа што партиципната реченица во француските примери во исто време има функција на прилошка определба. Имено, отсуството на глагол во личноглаголска форма односно неговата замена со партицип на презент ја прави партиципната реченица во извесна мера несамостојна поради што таа може да се опише како внатрешен конституент, со функција на прилошка определба.

Освен причинската реченица, можни се и други еквиваленти на македонски јазик. Така на пример, во следниот случај е употребена декларативна реченица како соодветна преводна варијанта на примерите (1), (3), (4): (1б) *Со оглед на тоа што немаше друг клавир освен мојот, таа ги искористуваше моите отсуства и вежбаше на него.* (3б) *Од причина што тогашните мотори не беа издржливи, некаков дефект го доведе Мермоз до рацете на Маврите; [...].*

(4б) *Со оглед на тоа што немаше можност за прошетка, а разговорот на госпоѓите стануваше сè поневажжен, останував на работа речиси целиот ден.*

Исто така, можна е употребата на последична дел-реченица која е доста самостојна во однос на главната во која причината во овој случај е предадена како факт, со тоа што партиципот е заменет со личноглаголска форма: (1в) *Мојот клавир беше единствениот со кој таа можеше да се служи, така што ги искористуваше моите отсуства и вежбаше на него.*

За примерот (2), освен причинска реченица, нудиме уште три можности за превод со употреба на временска реченица со сврзниците *кога* и *откако*: (2б) *На крајот, кога ноќта беше изврвена а шишето бордо веќе истиено, полковникот му ја стегна одново раката на поручникот и му посака добра ноќ, [...].* (2в) *На крај, откако ноќта веќе изврве а последното шише бордо беше истиено полковникот му ја стегна одново раката на поручникот и му посака добра ноќ, [...]* и со глаголска именка со предлог како еквивалент на зависната временска дел-реченица: (2г) *На крај, по истекувањето на ноќта и по последното истиено шише бордо, полковникот му ја стегна одново раката на поручникот и му посака добра ноќ, [...].*

Заклучок

Врз основа на разгледаните примери во кои партиципот на презент има функција на атрибут, епитет и предикат во апсолутна конструкција,

може да се заклучи дека како најчест преводен еквивалент во македонскиот јазик се среќаваат декларативната, причинската реченица и глаголскиот прилог. Како соодветни решенија, доколку тоа го дозволува реченицата, исто така може да се јават и временската реченица и глаголската именка како нејзин еквивалент. Меѓу еквивалентите на партиципот на презент се вбројуваат и составната, релативната, последичната, начинската реченица а, во одредени случаи партиципот може да биде преведен и со личноглаголска форма и со придавка. Сепак, за да може да се изведе комплетен заклучок во однос на неговите еквиваленти во македонскиот јазик, би требало да се разгледаат и други примери каде тој се среќава во функција на прилошка определба како и неговите останати глаголски функции.

БИБЛИОГРАФИЈА

- ARNAVIELLE, T. (2003). "Le participe, les formes en *-ant*: positions et propositions". *Langages*, vol.37, n. 149, pp. 37-54.
- ARRIVÉ, M., GADET, F., GALMICHE, M. (1986). *La grammaire d'aujourd'hui*. Paris : Flammarion.
- DENIS, D. & SANCIER-CHATEAU, A. (1994). *Grammaire du français*, Paris : Librairie générale Française.
- DUBOIS, J. & LAGANE, R. (1973). *La nouvelle grammaire du français*. Paris : Librairie Larousse
- GREVISSE, M. (1969). *Le bon usage*. Gembloux : Duculot.
- HALMØY, O. (2003). *Le gérondif en français*. Paris : Ophrys.
- HERSLUND, M. (2000). "Le participe présent comme co-verbe". *Langue française*, vol.1, n. 127, pp. 86-94.
- LE GOFFIC, P. (1994). *Grammaire de la phrase française*. Paris : Hachette Education.
- LE QUERLER, N. (1994). *Précis de syntaxe française*, Presses Universitaires de Caen.
- MARTINET, A. (1979). *Grammaire fonctionnelle du français*, Paris : Didier.
- MAUGER, G. (1968). *Grammaire pratique du français d'aujourd'hui*, Paris : Hachette.
- RIEGEL, M., PELLAT, J-C. & RIOUL, R. (1994). *Grammaire méthodique du français*, Paris : PUF.
- WAGNER, R-L. & PINCHON, J. (1987). *Grammaire du français classique et moderne*. Paris : Hachette.

- WILLEMS, D. & DEFRANCO, B. (2000). "L'attribut de l'objet et les verbes de perception". *Langue française*, vol. 127, n.1, pp. 6-20.
- БОЛКОВСКА, С., МИНОВА-ЃУРКОВА, Л., ПАНДЕВ, Д., ЦВЕТКОВСКИ, Ж. (2008). *Општа граматика на македонскиот јазик*. Скопје: Просветно дело.
- КОНЕСКИ, Б. (1986). *Историја на македонскиот јазик*. Скопје: Култура.
- МИНОВА-ЃУРКОВА, Л. (2000). *Синтакса на македонскиот стандарден јазик*. Скопје: Магор.

MILENA KASAPOSKA-ČADLOVSKA

Université „St. Clément d'Ohrid" de Bitola

QUELQUES ÉQUIVALENTS DE TRADUCTION DU FRANÇAIS EN MACÉDONIEN DU PARTICIPE PRÉSENT

ABSTRACT: En français, le participe présent représente une forme grammaticale impersonnelle qui n'a pas de marques distinctives pour les catégories de la personne, du nombre et de l'aspect et qui ne différencie pas la catégorie du temps. Une autre spécificité du participe présent est sa double fonction verbale et adjectivale à la fois.

La catégorie grammaticale *glagolski prilog* est très souvent utilisée en tant qu'équivalent macédonien du participe présent français, mais en matière d'équivalents de traduction possibles en macédonien nous pouvons trouver également la construction avec "da", les propositions déclarative, causale, temporelle et relative.

Cette étude a pour objectif d'apporter une vue d'ensemble d'une partie des équivalents de traduction du participe présent du français en macédonien sur la base d'exemples tirés de la littérature française et de la presse quotidienne. Dans les exemples analysés, le participe présent français prend différentes fonctions adjectivales et verbales.

Mots-clés : participe présent, langue française, langue macédonienne, équivalents de traduction

DÉPARTEMENT DE LANGUES ET LITTÉRATURES ROMANES
FACULTÉ DE PHILOGIE „BLAŽE KONESKI”
UNIVERSITÉ „STS. CYRILLE ET MÉTHODE”

COLLOQUE INTERNATIONAL
LANGUE, LITTÉRATURE ET CULTURE
FRANÇAISES EN CONTEXTE FRANCOPHONE

Skopje, 12-13 DÉCEMBRE 2011

AGENCE
UNIVERSITAIRE
DE LA FRANCOPHONIE

Lundi, 12 décembre – Salle de conférences

9h00 – 9h30 ACCUEIL DES PARTICIPANTS

9h30 – 10h00 ALLOCUTIONS D'OUVERTURE

Поздравна реч на ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“

проф. д-р Велимир СТОЈКОВСКИ

Allocution du recteur de l'Université „Sts. Cyrille et Méthode“

prof. Velimir STOJKOVSKI, PhD

Allocution de l'ambassadeur de France en R. de Macédoine

S.E. Monsieur Jean-Claude SCHLUMBERGER

Поздравна реч на амбасадорот на Франција во Р. Македонија

Н.Е. г-дин Жан-Клод ШЛУМБЕРЖЕ

Поздравна реч на деканот на Филолошкиот факултет „Б. Конески“

проф. д-р Максим КАРАНФИЛОВСКИ

Allocution du doyen de la Faculté de philologie „Blaže Koneski“

prof. Maksim KARANFILOVSKI, PhD

SESSION PLÉNIÈRE

10h00 – 11h50 (3 communications 30 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Président de séance: Petar ATANASOV

TODOROVA Liljana: *Diversité culturelle et identitaire à travers la littérature francophone : les cas de Kourouma, Monénembo, Ben Jalloun, Kateb Yacine, Hamidou Kane*

GUȚU Ion: *Variétés du français dans l'expérience didactique moldave*

BLONDEAU Nicole: *Littératures dites "francophones" et enseignement/
apprentissage du français langue étrangère: un rendez-vous
manqué ?*

11h50 – 12h10 Pause café

SESSIONS PARALLÈLES

**Session 1 - LANGUE, DIDACTIQUE ET TRADUCTION – Salle de
conférences**

**12h10 – 13h10 (2 communications 20 minutes chacune + 20
minutes pour les discussions)**

Président de séance: Zvonko NIKODINOVSKI

ATNASOV Petar: *Le français au Québec*

KRSTIĆ Nenad: *La traductologie et ses modèles théoriques*

13h10 – 14h40 Déjeuner au restaurant du Rectorat

**Session 2 - LANGUE, DIDACTIQUE ET TRADUCTION – Salle de
conférences**

**14h40 – 16h00 (3 communications 20 minutes chacune + 20
minutes pour les discussions)**

Président de séance: Nenad KRSTIĆ

NIKODINOVSKI Zvonko: *L'humour linguistique basé sur les locutions
phraséologiques*

SCHLAMBERGER BREZAR Mojca: *Traduire Amin Maalouf – un
écrivain français ou francophone*

ПАНДЕВ Димитар: *Улогата на уметничколитературниот превод
врз стандардизацијата на јазикот (Македонскиот превод
на „Тартарен Тарасконец“ од Алфонс Доде)*

16h00 – 16h20 Pause café

**Session 3 - LANGUE, DIDACTIQUE ET TRADUCTION – Salle de
conférences**

**16h20 – 18h00 (4 communications 20 minutes chacune + 20
minutes pour les discussions)**

Président de séance: Ion GUȚU

GACOIN-MARKS Florence: *Entre France et Russie. Le traitement des
éléments autonymiques dans les traductions en langues slaves du
Testament français d'Andreï Makine*

VELEVSKA Margarita: *L'atténuation en français et ses corrélatifs en
macédonien*

STIKIĆ Biljana: *Bonjour Monsieur le Maire, analyse des séquences
introductives de dialogues télévisés*

✓ КАСАПОСКА-ЧАДЛОВСКА Милена: *Некои преводни еквиваленти
на партиципот на презент од француски на македонски
јазик*

**Session 1 A – LITTÉRATURE ET CULTURE – Bibliothèque de
langues et littératures romanes**

**12h10 – 13h10 (2 communications 20 minutes chacune + 20
minutes pour les discussions)**

Présidente de séance: Liljana TODOROVA

MITREVA Ilinka: *Le Nouveau Roman dans la pensée théorique des Balkans*

ALI-BENALI Zineb: *Ces voix qui en France parlent d'ailleurs. De la littérature anciennement dite « beur » aux textes des enfants de harkis*

13h10 – 14h40 Déjeuner au restaurant du Rectorat

Session 2 A - LITTÉRATURE ET CULTURE – Bibliothèque de langues et littératures romanes

14h40 – 16h00 (3 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Nicole BLONDEAU

NOVAKOVIĆ Jelena: *L'impact francophone sur la littérature serbe: le symbolisme français*

VELIČKOVSKI Bone: *Le folklore enfantin français et macédonien*

SIMASOTCHI-BRONES Françoise: *La littérature haïtienne : réflexion rétrospectives et prospectives sur la francophonie*

16h00 – 16h20 – Pause café

Session 3 A - LITTÉRATURE ET CULTURE – Bibliothèque de langues et littératures romanes

16h20 – 18h00 (4 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Comité scientifique

NIKODINOVSKI Zvonko, président, Université de Skopje

POPOVSKA Elisaveta, secrétaire, Université de Skopje

NOVAKOVIĆ Jelena, membre, Université de Belgrade

SCHLAMBERGER BREZAR Mojca, membre, Université de Ljubljana

GUȚU Ion, membre, Université d'Etat de Moldova

BLONDEAU, Nicole, Université de Paris 8, Vincennes Saint-Denis

Comité d'organisation

NIKODINOVSKI Zvonko, président, Université de Skopje

POPOVSKA Elisaveta, secrétaire, Université de Skopje

VELEVSKA Margarita, membre, Université de Skopje

TRAJKOVA Mira, membre, Université de Skopje

PETROV Snežana, membre, Université de Skopje

ALEKSOSKA ČKATROSKA Mirjana, membre, Université de Skopje

BABAMOVA Irina, membre, Université de Skopje

KOLEMIŠEVSKA Slobodanka, membre, Université de Skopje

